

LATVIEŠU-
ANGLU
VĀRDNĪCA

LATVIAN-
ENGLISH
DICTIONARY

Sastādījusi Dzintra KALNIŅA
Mākslinieks Uldis BALTUTIS

ISBN 978-9984-800-32-5

© «Izdevniecība Avots», 2008
© Dz. Kalniņa, sast. mat., 2008
© U. Baltutis, māksl. nof., 2008

Priekšvārds

Vārdnīcā iekļauti ap 35 000 vārdi. Tā domāta skolēniem, studentiem un visiem, kas dodas tūrisma vai darījumu braucienos.

Latviešu-angļu vārdnīcas pamatā ir mūsdienu literārās un sarunvalodas leksika. Vārdnīcā ir arī aktuāli sabiedriski politiskie, zinātnes, tehnikas, sporta, medicīnas un citi termini.

Vārdnīcā ievietoti dažādi pielikumi – ģeogrāfiskie nosaukumi, nekārtnei darbības vārdi, pieturzīmes angļu valodā, nekārtni veidojamās lietvārdu daudzskaitļa formas, skaitļa vārdi u. c.

Angļu valodas alfabēts

Aa	<i>Āā</i>	Bb	<i>Bb</i>	Cc	<i>Āā</i>	Dd	<i>Dd</i>	Ee	<i>Ēē</i>	Ff	<i>Ff</i>	Gg	<i>Ģģ</i>
[eɪ]	[ā]	[bi:]	[bi:]	[sɪ:]	[ā]	[dɪ:]	[dɪ:]	[i:]	[ē]	[ef]	[ef]	[dʒi:]	[dži:]
Hh	<i>Hh</i>	Ii	<i>Ii</i>	Jj	<i>Jj</i>	Kk	<i>Kk</i>	Ll	<i>Ll</i>	Mm	<i>Mm</i>	Nn	<i>Nn</i>
[eitʃ]	[ai]	[aɪ]	[aɪ]	[dʒeɪ]	[dʒeɪ]	[keɪ]	[keɪ]	[el]	[el]	[em]	[em]	[en]	[en]
Oo	<i>Oo</i>	Pp	<i>Pp</i>	Qq	<i>Qq</i>	Rr	<i>Rr</i>	Ss	<i>Ss</i>	Tt	<i>Tt</i>	Uu	<i>Uu</i>
[oʊ]	[ɒ]	[pɪ:]	[pɪ:]	[kju:]	[kju:]	[a:]	[a:]	[es]	[es]	[tɪ:]	[tɪ:]	[ju:]	[ju:]
Vv	<i>Vv</i>	Ww	<i>Ww</i>	Xx	<i>Xx</i>	Yy	<i>Yy</i>	Zz	<i>Zz</i>				
[vi:]	[dʌblju:]	[eks]	[eks]	[vai]	[vai]	[zed]	[zed]						

Vārdnīcas uzbūve

Latviešu pamatvārdi sakārtoti alfabēta secībā. Vārda daļa, kas atrodas aiz tildes (~), pievienojama pamatvārdam vai tai pamatvārda daļai, kas atrodas zīmes || priekšā, piem.:

dzimšan||a birth; ~ as diena — birthday.

Ja pamatvārds piemēros atkārtojas nemainītā veidā, to saīsina, rakstot tikai sākuma burtu, piem.:

līmenis level; dzīves l. — living standard.

Homonīmi apzīmēti ar ^{1, 2, 3} utt., piem.:

ikri¹ (*kāju*) calf

ikri² (*sagatavoti ēšanai*) caviar (e).

Ar pustrekniem arābu cipariem parādītas vārda atsevišķas nozīmes, piem.:

kalt 1. to forge; 2. (*zirgu*) to shoe; 3. (*par dzeni*) to peck.

Ja latviešu pamatvārds vai kāda no tā nozīmēm vieni paši nav tulkojami, bet lietojami tikai raksturīgos savienojumos, aiz pamatvārda likts kols, kuram seko attiecīgais savienojums ar tulkojumu, piem.:

bojā: iet b. — to perish.

Idiomātiskie izteicieni doti aiz romba (◊), piem.:

stāties to stand*; ◊ s. kādam ceļā — to bar smb's way.

Starp tulkojumiem, kas ir tuvi sinonīmi, likts komats; ja nozīmes atšķirība starp tulkojumiem ir lielāka, tie atdalīti cits no cita ar semikolu.

Apalajās iekavās kursīviem (slīpiem) burtiem iespiestais teksts ir tulkojuma skaidrojums, piem.:

labība (*graudi*) corn; (*nenopļauta*) crop.

Apalajās iekavās stāvaniem burtiem ir parādīti tulkojumu varianti, piem.:

aizgriezties (*novērsties*) to turn away (from), to turn one's back (on).

Kvadrātiekvās ievietotas fakultatīvās vārda daļas vai fakultatīvie vārdi, piem.:

ierivēt to rub [in].

Atsevišķos gadījumos latviešu vārdiem pievienoti lietošanas sfēras apzīmējumi, piem.:

izmete *inform.* dump.

Rekcija (pārvaldījums) angļu vārdiem parādīta tikai tajos gadījumos, ja tā angļu un latviešu valodā nav vienāda, piem.:

apdzējot to sing (of).

Pamat tulkojumos un ilustratīvajos piemēros sastopamie angļu lietvārdi un darbības vārdi, kuru formas darināmas nekārtī, ir apzīmēti ar zvajgnīti (*).

<i>dsk.</i> – daudzskaitlis	<i>mit.</i> – mitoloģija
<i>ek.</i> – ekonomika	<i>mūz.</i> – mūzika
<i>el.</i> – elektrotehnika	<i>novec.</i> – novecojis vārds
<i>etn.</i> – etnogrāfija	<i>ornit.</i> – ornitoloģija
<i>filoz.</i> – filozofija	<i>pārn.</i> – lietojams pārnestā nozīmē
<i>fiziol.</i> – fizioloģija	<i>piem.</i> – piemēram
<i>fiz.</i> – fizika	<i>pol.</i> – politisks termins
<i>folkl.</i> – folklora	<i>poligr.</i> – poligrafija
<i>glezn.</i> – glezniecība	<i>psihol.</i> – psiholoģija
<i>ģeogr.</i> – ģeogrāfija	<i>rel.</i> – reliģija
<i>ģeol.</i> – ģeoloģija	<i>sar.</i> – lietojams sarunvalodā
<i>iht.</i> – ihtioloģija	<i>sk.</i> – skatīt
<i>inform.</i> – informācijas tehnoloģijas	<i>sl.</i> – slengs
<i>īp. v.</i> – īpašības vārds	<i>smb.</i> – somebody
<i>jur.</i> – jurisprudence	<i>smth.</i> – something
<i>jūrn.</i> – jūrniecība	<i>sp.</i> – sports
<i>kul.</i> – kulinārija	<i>tehn.</i> – tehnika
<i>ķīm.</i> – ķīmija	<i>tekst.</i> – tekstilrūpniecība
<i>lauks.</i> – lauksaimniecība	<i>u. c.</i> – un citi
<i>lietv.</i> – lietvārds	<i>u. tml.</i> – un tamlīdzīgi
<i>lit.</i> – literatūra	<i>val.</i> – valodniecība
<i>mat.</i> – matemātika	<i>vēst.</i> – vēsture
<i>med.</i> – medicīna	<i>vsk.</i> – vienskaitlis
<i>mil.</i> – militārs termins	<i>zod.</i> – zodiaka zīme
<i>min.</i> – mineraloģija	<i>zool.</i> – zooloģija

Abatija abbey [‘æbi]

abats abbot [‘æbət]

abažūrs lampshade, shade [‘seid̪]

ābece 1. ABC (book) [eibi:si], primer [‘prāimē]; 2. *pārn.* ABC, the rudiments [‘ru:dimēnts]

abējādi in both [bəvθ] ways

abējāds of both kinds, of either [‘aiðə] sort; dual [‘dju:əl]

ābele apple-tree [‘æpltri:]

ābeļdārzs apple-garden, (apple) orchard [‘ɔ:tʃəd̪]

abi both [bəvθ]; viens no abiem – one of the two; neviens no abiem – neither of them; abos gadījumos – in either case

ābolīņš bot. clover [‘klaʊvə]; (*Irijā*) shamrock [‘sæmrɒk]

ābolkūka apple-pie [‘æplpɔɪ]

ābols apple [‘æpl]

abonements (avīzes, žurnāla) subscription [səb’skripʃən] (*to/for*; (*teātra vietas*) season [‘si:zn] ticket [‘tikit])

abonentis (avīzes, žurnāla, telefona) subscriber [səb’skraibə] (*to*); (*teātra vietas u.c.*) holder [‘həvldə] of a season [‘si:zn] ticket [‘tikit]

A

abonēt (avīzi, žurnālu) to subscribe [səb’skraib] (*to/for*), to take* in; (vietu *teātri*) to book [bu:k] engage [in’geidʒ] a season [‘si:zn] ticket [‘tikit]

aborigēns aborigine [‘æbəridʒini], *sar.* abo [‘æbəʊ]

aborts med. abortion [ə’bɔ:ʃən]

abpus on both [bəvθ] sides [saɪdz] (*of*), on either [‘aiðə] side (*of*)

abpusējs mutual [‘mjū:tʃʊəl], bilateral [bai’lætrəl]

abrazīvs abrasive [ə’breisiv], abradant [ə’breɪdənt]

abbreviātūra abbreviation [ə’bri:vɪ’eɪʃən]

abscess med. abscess [‘æbsɪs], gathering [‘gæðərɪŋ]

absolutijs absolute [‘æbsolū:t]; ~ādzirde – perfect ear, absolute pitch; (*neierobežots*) unconditional [‘ʌnkən’diʃənəl], unlimited [‘ʌn’lɪmɪtɪd̪], complete [kəm’pli:t]; (*bez piemaisījumiem*) pure [pjusə]

absolvents (skolas) school [sku:l] leaver [‘li:və]; (*universitātes*) graduate [‘grædʒvɔɪt] (from universi-

ty) city [‘sɪ:tɪ]; (*universitātēs*) university [‘ju:nɪvɜ:sɪt̪ɪt̪]

1	2	3	4	5
understand [ʌndə'stend]	understood [ʌndə'stɔd]	understood [ʌndə'stɔd]	understanding [ʌndə'stendɪŋ]	saprast
upset [ʌp'set]	upset [ʌp'set]	upset [ʌp'set]	upsetting [ʌp'seṭɪŋ]	apgāzīt; satraukt
wake [weɪk]	woke [waʊk]	woken [waʊkən]	waking ['weɪkɪŋ]	(at)mosties; (at)modināt
wear [weə]	wore [wɔ:]	worn [wɔ:n]	wearing ['weɔriŋ]	valkāt
weave [wi:v]	wove [waʊv]	woven ['wevən]	weaving ['wi:vɪŋ]	aust
weep [wi:p]	wept	wept	weeping ['wi:pɪŋ]	raudāt
win	won [wɒn]	won [wɒn]	winning ['wɪnɪŋ]	laimēt; uzvarēt; iegūt
wind [waɪnd]	wound [waʊnd]	wound [waʊnd]	winding ['waindɪŋ]	tit, vīt; uzvilkāt (pulkstenī)
write [raɪt]	wrote [raʊt]	written [rɪtn]	writing ['raɪtɪŋ]	rakstīt

* Kursīvā rakstītajiem vārdiem ir paralēformas ar izskanu -ed.

Palīgdarbības vārdi

to be – was, were – been – being

	Vienkāršā (Indefinite)	Ilgstošā (Continuous)	Saliktā (Perfect)
Nakone (Future)	I am He (she, it) is We (you, they) are	I am being He is being We are being	I (you, we, they) have been He (she, it) has been
Pagame (Past)	I (he, she, it) was We (you, they) were	I was being We were being	I (he, she, it, we, you, they) had been
Pagame (Present)	I (we) shall be You (he, she, it, they) will be		I shall have been You will have been

to do – did – done – doing

	Vienkāršā (Indefinite)	Ilgstošā (Continuous)	Saliktā (Perfect)
Nakone (Future)	I (we, you, they) do He (she, it) does	I am doing He (she, it) is doing We (you, they) are doing	I (we, you, they) have done He (she, it) has done
Pagame (Past)	I (he, she, it, we, you, they) did	I (he, she, it) was doing We (you, they) were doing	I (he, she, it, we, you, they) had done
Pagame (Present)	I (we) shall do He (she, it, you, they) will do	I (we) shall be doing He (she, it, you, they) will be doing	I (we) shall have done He (she, it, you, they) will have done